

การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน
**Development of Educational Quality Management Model Using a
Professional Learning Community to Raise the Achievements of
Learners in A New Normal of Nongsang Wittayayon School**

วรรณพจน์ เฮงสุวรรณ
โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน
Wanpoj Hengsuwan
Nongsang Wittayayon School
E:mail. hengpanas@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชัยภูมิ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการ พัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ 2) เพื่อออกแบบ และพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ 3) เพื่อ ทดลองใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ 4) ประเมินผล และปรับปรุงรูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ซึ่ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย ในการวิจัยคือครูโรงเรียนหนองสังข์ วิทยายน จำนวน 25 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6 จำนวน 410 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 435 คน เป็น ระยะ 1 ปีการศึกษาตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม 2563 - เดือนมีนาคม 2564 เครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยประกอบไป ด้วย แบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตพฤติกรรมแบบสัมภาษณ์ แบบ บันทึกรายการประชุม แบบบันทึกการนิเทศ) รวมทั้งสิ้น 12 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยได้ พัฒนาขึ้นและมีการตรวจสอบ คุณภาพ โดยมีค่าความตรงเชิงโครงสร้างตั้งแต่ 3.50 และผู้วิจัยได้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบผสานวิธี

* วันที่รับบทความ: 26 กุมภาพันธ์ 2565; วันที่แก้ไขบทความ 22 พฤษภาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 29 พฤษภาคม 2565

Received: February 26, 2022; Revised: May 22, 2022; Accepted: May 29, 2022

(Mixed Methods) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลเชิง ปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติอ้างอิงในการเปรียบเทียบข้อมูลด้านความรู้ ด้านการการนิเทศภายใน ความรู้ความเข้าใจด้านการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการใช้รูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลโดยการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนาการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน หลักการวัตถุประสงค์ปัจจัยสนับสนุนและขั้นตอน การโค้ช 8 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และกำหนดประเด็นการพัฒนา (Analyzing Needs and Deciding Focus : A) ระยะที่ 2 การเตรียมการด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติการโค้ช (Preparing Knowledge and Skills for Coaching : P) ระยะที่ 3 การร่วมมือกันวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนา (Collaborative Planning and Setting Objective : C) ระยะที่ 4 การปฏิบัติการโค้ช (Coaching : C) ระยะที่ 5. การทบทวนระหว่างกระบวนการและอภิปรายไตรตรองสะท้อนคิด (Mid Cycle Reviewing and Reflective Discussion : M) ระยะที่ 6 การดำเนินการปฏิบัติการโค้ชต่อ (Proceeding Coaching Cycle : P) ระยะที่ 7 การทบทวนไตรตรองสะท้อนคิดและสรุปผล (Reflective Reviewing and Conclusions : R) และระยะที่ 8 การประเมินผลการใช้รูปแบบการโค้ชร่วมกัน (Collaborative Evaluation of Coaching Model Implementation : E) ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบต้นแบบการโค้ช โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า ประสิทธิภาพตามความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ของรูปแบบ และความสอดคล้องของรูปแบบ รายข้อมีค่าระหว่าง 3.80 - 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.44 - 0.89

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ครูได้รับความรู้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จากการอบรมฝึกอบรมจากวิทยากรมาให้ความรู้ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมากพอสมควร แต่ครูไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาจัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียน เพราะครูคิดว่ายากในการสอนมาก ยากต่อการทำความเข้าใจของนักเรียน ใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมากทำให้สอนไม่ทันตามเนื้อหาจากปัญหาดังกล่าวครูผู้ร่วมวิจัยได้เสนอแนวทางในการพัฒนา คือ จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการที่ทำให้ครูรู้และเข้าใจหลักการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไม่ได้ยุ่งยากดังที่คิด และให้มีการช่วยเหลือแนะนำในระหว่างที่ครูจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

คำสำคัญ : การบริหาร; ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ; ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่

Abstracts

research subject Development of educational quality management model using a professional learning community To raise the achievements of learners in a new normal of Nongsang Wittayayon School under the Chaiyaphum Provincial Administrative Organization with the purpose of 1) To study documents and research related to basic concepts about the development of educational quality management model using a professional learning community To raise the achievements of learners in a new normal of Nongsang Wittayayon School Under the Chaiyaphum Provincial Administrative Organization 2) to design and develop a model for educational institution quality management using a professional learning community To raise the achievements of learners in a new normal of Nongsang Wittayayon School under the Chaiyaphum Provincial Administrative Organization 3) to test the model of educational institution quality management using a professional learning community To raise the achievements of learners in a new normal of Nongsang Wittayayon School under the Chaiyaphum Provincial Administrative Organization; 4) Evaluate and improve the educational quality management model using a professional learning community To raise the achievements of learners in a new normal of Nongsang Wittayayon School Under the Chaiyaphum Provincial Administrative Organization which the researcher has carried out the process of research and development target audience In this research, there were 25 teachers of Nongsang Wittayayon School, 410 students in grades 1–6, totaling 435 students, for a period of 1 academic year from May 2020 - March 2021. go with Content analysis form, interview form, observation form, interview form meeting recording form supervision record form), totaling 12 copies, which the researcher was able to developed and quality checked with a structural straightness of 3.50 and the researcher was able to Conducted data collection using Mixed Methods by collecting both quantitative and qualitative data. The statistics used in the data analysis, the researcher used basic statistics. These are mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and reference statistics for comparing knowledge data. in the field of internal supervision Knowledge and understanding of analytical thinking before and after using the model Data were analyzed using Content Analysis and the results were presented by descriptive

The results showed that

1. The results of the development of educational institution quality management using a professional learning community To raise the achievements of learners in a new normal of Nongsang Wittayayon School Principles, objectives, supporting factors and procedures of 8 stages of coaching, i.e. Phase 1. Need-to-Need Analysis and define development issues (Analyzing Needs and Deciding Focus: A); Phase 2. Preparing Knowledge and Skills for Coaching: P; Phase 3. Collaborate to plan and define development objectives. (Collaborative Planning and Setting Objective: C) Phase 4. Coaching (C) Phase 5. Inter-process review and Mid Cycle Reviewing and Reflective Discussion (M) Phase 6. Proceeding Coaching Cycle (P) Phase 7. Reflective Reviewing and Conclusions (R) and Phase 8. Evaluate the use of a common coaching model. (Collaborative Evaluation of Coaching Model Implementation: E) The results of the review of the draft coaching model. Five experts found that the efficiency of the theoretical reasonableness, the feasibility of the model And the conformity of the pattern, each item is between 3.80 - 4.80 and the standard deviation is between 0.44 – 0.89.

2. The results of the trial using the educational institution quality management model using a professional learning community To raise the achievements of learners in a new normal of life of Nongsang Wittayayon School under the Chaiyaphum Provincial Administrative Organization Teachers have gained knowledge of professional learning community process from training from trainers to give knowledge. Teaching and learning through professional learning communities make teachers understand Teaching and learning by using professional learning communities considerably. But the teachers did not use the knowledge gained from the training to manage teaching and learning for the students. because teachers think there is a lot of difficulty in teaching difficult for students to understand It takes a lot of time in teaching and learning by using a professional learning community, so teaching can't keep up with the content. Based on the above problems, the teachers who participated in the research suggested development guidelines, namely, organizing workshop activities that enable teachers to know and understand, and found that teaching by using professional learning communities is not as difficult as thought. and to provide assistance and advice during teaching and learning management As a result, learners have higher achievements.

Keywords : Administration; Professional Learning Community; Learners in a New Normal.

บททำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนสภาพการแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางสังคมของประเทศไทยในปัจจุบัน ส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าในทุกมิติของประเทศ ดังเห็นได้จากความเจริญก้าวหน้าของระบบเศรษฐกิจที่มีการเชื่อมต่อขยายตัวของเศรษฐกิจในระบบการค้าเสรี ระบบทุนนิยม เกิดความเจริญก้าวหน้าทางสังคมจากยุคอุตสาหกรรมเป็นยุคธุรกิจการค้า แต่ในขณะเดียวกันนั้นนอกเหนือจากความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านวิทยาการ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถปิดตัวอยู่โดยลำพังได้ ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมีการติดต่อสื่อสาร มีความร่วมมือในการปฏิบัติการกิจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน ขณะเดียวกันสังคมโลกยุคปัจจุบัน ก็เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ทำให้ต้องคิดวิเคราะห์ แยกแยะและตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้นำไปสู่สถานการณ์ของการแข่งขันระหว่างประเทศ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษา ดังนั้น คุณภาพการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้สำคัญประการหนึ่ง สำหรับศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ตัวแปรที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะภาวะผู้นำ เป็นผู้นำทีมแห่งการเรียนรู้ เป็นผู้นำทางวิชาการ มีความเป็นมืออาชีพ สามารถบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลทั่วทั้งองค์กร สร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม สามารถเชื่อมโยงสภาพปัจจุบัน และภาพอนาคต มุ่งพัฒนาขีดความสามารถของ บุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรรณิกา กันทำ, 2561 : 18-29)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพนั้นเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนได้ เนื่องจากการสร้างเครือข่ายของผู้สอนที่เข้ามามีส่วนร่วมพลังบนวัฒนธรรมแบบกัลยาณมิตรทางวิชาการ โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สะท้อน และแสวงหาวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้ผู้สอนมีองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาทักษะ วิธีการสอน และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยมีเป้าหมายร่วมกันในการมุ่งเน้นที่ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของประเทศที่มีผลการสอบ PISA สูง การฝึกอบรมและการเรียนรู้ของประเทศเหล่านั้นจะสอดคล้อง เป็นเนื้อเดียวกันกับการจัดการเรียนรู้โดยครูจะร่วมกันคิดร่วมกันทำซึ่งมีผลทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และอยู่บนปัญหาเชิงปฏิบัติที่เผชิญจริง ดังเช่น ประเทศฟินแลนด์ ครูจะใช้เวลาครึ่งวันในแต่ละสัปดาห์ร่วมกัน ระบุนปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียน การสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนและค้นหาแนวทางแก้ไข (มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย, 2556 : 63) ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียน จึงสนใจพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการเรียนรู้ การคิดอย่างมีระบบ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมของครู โดยนำไปใช้ในรายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เนื่องจากต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ครู ผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ครูเป็นปัจจัยสำคัญที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ จะช่วยให้เกิดความเข้าใจ ที่ตรงกันและสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนต้อง ประยุกต์ใช้ในการพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัด การเรียนรู้ การคิดอย่างเป็นระบบ และการสร้างสรรค์นวัตกรรมของครูต่อไป

โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน ตำบลหนองสังข์ อำเภอแก่งกระจ่างจังหวัดชัยภูมิ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 15 ห้องเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ปีการศึกษา 2563 แยกออกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ครู จำนวน 25 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 410 คน เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักด้วยการทำนา ทำไร่มัน ไร่อ้อย ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่แน่นอน นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับตา ยาย เนื่องจากบิดามารดาต้องไปประกอบอาชีพรับจ้างถิ่นอื่น จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การสอบถามพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูและพฤติกรรมมาเรียนรู้ของนักเรียน ความต้องการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายนในปีการศึกษา 2563 พบว่าผลการจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามเป้าหมายเท่าที่ควรยังไม่เป็นที่น่าพอใจมีปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายประการ คือนักเรียนมีผลการสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำครูอาจารย์ปฏิบัติหน้าที่ราชการไม่เต็มศักยภาพ ครูมีภาระงานพิเศษนอกจากงานหลักคืองานสอน ครูยังไม่เปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนซึ่งผู้วิจัยสรุปประเด็นที่เป็นปัญหาสำคัญๆ ได้ 2 ประการ ดังนี้

1) กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า ครูจำนวนมากมีการเตรียมการสอนน้อยและไม่เป็นปัจจุบัน ให้ความสนใจและความสำคัญแก่ผู้เรียนน้อยมาก ขาดการศึกษาความต้องการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดการเรียนการสอนเป็นแบบยึดครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher Centered) โดยกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมเองทั้งหมด เคยชินกับการสอนแบบเน้นย้ำเนื้อหาบอกให้นักเรียนจดและท่องจำ จะมุ่งสอนแต่ความรู้ในกรอบหรือหาความรู้มาบรรยายให้นักเรียนเป็นผู้ฟัง หรืออธิบายองค์ความรู้ให้นักเรียนฟังเป็นกิจกรรมหลักมีการยกตัวอย่างให้ดูบ้างแต่ไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนมีการพูดจาโต้ตอบหรือกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นน้อย ครูจะเน้นการสอนของครูมากกว่าการเรียนรู้ของนักเรียนหรือความแตกต่างระหว่างบุคคลผู้เรียนจะเรียนอยู่แต่ภายในห้องเรียน มีโอกาสได้ออกไปแสวงหาความรู้นอกห้องเรียนน้อยมาก ครูส่วนใหญ่ไม่จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการหรือแบบผสมผสาน

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพ การศึกษาระดับชาติ จากสภาพปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายาข้างต้น ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่บรรลุตามเป้าหมาย จำเป็นต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทในฐานะเป็นผู้นำทางวิชาการ และครูผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทในการให้ความร่วมมือ และมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ซึ่งทั้งสองฝ่ายต้องให้ความร่วมมือปฏิบัติงานควบคู่กันไป ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษา และเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะหัวใจหลักคืองานวิชาการ ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาจึงได้ร่วมปรึกษาร่วมกับฝ่ายบริหารของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายา และมีความเห็นสอดคล้องกันคือภารกิจหลักของการบริหารคือการพัฒนาในโรงเรียนทั้งด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และการบริหารทั่วไป เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้ตระหนักในปัญหาการจัดการเรียนการสอนเรียนการสอนโดยใช้ชุมชน ด้านการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น และการเรียนรู้จากความคิดปฏิบัติจริง จึงได้ประชุม คณะครู พิจารณาค้นหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเรียนการสอนโดยใช้ชุมชน โดยที่ประชุมมีมติร่วมกันว่า ควรมีการพัฒนาแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายา และนำเอากระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5 ขั้นตอน คือ 1) หลักการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) การสนับสนุนการใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา 3) การพัฒนาวิชาชีพด้านการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) การเรียนรู้การใช้เครื่องมือกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และ 5) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน มาเป็นนวัตกรรมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การจัดทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อออกแบบและพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
4. ประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่
 - 1.1 การบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) ความหมายของคำว่าระบบบริหาร
 - 2) แนวคิดทฤษฎีระบบพื้นฐาน (Basic System Theory)
 - 3) การบริหารสถานศึกษาเชิงระบบ
 - 1.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพ และการบริหารจัดการคุณภาพ ได้แก่
 - 1) ความหมายของ “คุณภาพ”
 - 2) ความหมายของ “คุณภาพการศึกษา”
 - 3) แนวคิดการจัดการคุณภาพ
 - 1.3 แนวคิดและทฤษฎี เกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ประกอบด้วย 1) ความเป็นมาและแนวคิดของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) ความหมายของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 3) หลักการสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 4) ระดับของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 5) องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 6) กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.4 การสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของ โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน ประกอบด้วย 1) การเป็นผู้นำ 2) การมีส่วนร่วม 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ 4) การมีวิสัยทัศน์ร่วม 5) ชุมชนกัลยาณมิตร 6) โครงสร้างการบริหารชุมชน และ 7) การติดตามผล และ 8) ผลลัพธ์การบริหาร

1.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 1) ความหมายของคุณภาพผู้เรียน 2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และ 3) มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.6 รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ ประกอบด้วย 1) ความหมายของรูปแบบ และ 2) การสร้างและการพัฒนารูปแบบ

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายการวิจัย (Target Groups) จำนวน 435 คน ดังนี้

1. ครูโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน จำนวน 25 คน ประกอบด้วย

1.1) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	จำนวน 7 คน
1.2) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	จำนวน 3 คน
1.3) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	จำนวน 3 คน
1.4) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา	จำนวน 3 คน
1.5) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	จำนวน 2 คน
1.6) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพฯ	จำนวน 2 คน
1.7) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	จำนวน 3 คน
1.8) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ	จำนวน 2 คน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 410 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ประเภท คือ

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ รูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ประกอบด้วย

3.2.1 รูปแบบบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3.2.2 ความรู้ความเข้าใจชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3.2.3 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน

3.2.4 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่

3.2.5 ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

3.2.6 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่เกิดจากชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบตรวจสอบประสิทธิภาพด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างต้นแบบรูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบตรวจสอบดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนด แบบตรวจสอบประสิทธิภาพด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบที่ชัดเจน

1.2 สร้างแบบตรวจสอบประสิทธิภาพด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้และความสอดคล้องของร่างรูปแบบให้ครอบคลุมและตรงตามประเด็น

1.3 นำแบบตรวจสอบประสิทธิภาพด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำไปปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำแบบตรวจสอบประสิทธิภาพด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้และความสอดคล้องของร่างรูปแบบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) แบบมาตรประมาณ 5 ระดับ โดยเกณฑ์ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป (มาเรียม นิลพันธุ์, 2551 : 85) ซึ่งผลการตรวจสอบ พบว่า แบบตรวจสอบประสิทธิภาพด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของร่างรูปแบบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 ทุกรายการ ซึ่งเป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนด

1.5. นำแบบตรวจสอบประสิทธิภาพด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของร่างรูปแบบไปปรับปรุง แก้ไขด้านรูปแบบของแบบสัมภาษณ์ความถูกต้อง ของภาษาที่ใช้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสอบถาม

1. สอบถามครูผู้ร่วมวิจัยในโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
2. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การพัฒนาแบบการบริหารคุณภาพ

สถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน

3. แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูและพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน

4. แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน

การสัมภาษณ์

1. แบบแบบสัมภาษณ์สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

2. แบบสัมภาษณ์ วิธีการพัฒนาการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

3. แบบสัมภาษณ์สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

การสังเกต

1. แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน

2. แบบสังเกตเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน

3. แบบสังเกตสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โรงเรียนหนองสังข์วิทยายน

แบบบันทึกการสังเกตการสอน ใช้บันทึกสิ่งที่พบจากการปฏิบัติการสังเกตการณ์สอนของผู้วิจัย การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของผู้ร่วมวิจัย จำนวน 25 คน

แบบบันทึกการประชุม ใช้บันทึกการประชุมร่วมกันระหว่างผู้วิจัย และครูผู้ร่วมวิจัย เพื่อสรุปผลสิ่งที่พบจากการสังเกตการสอน การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูผู้ร่วมวิจัยทั้งจำนวน 25 คน

คู่มือฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ใช้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่รวบรวมได้จากการศึกษาทั้งหมด (Read and Re-Read) มาจัดหมวดหมู่ตามกรอบการศึกษาเพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูลเหล่านั้น แล้วทำการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลแบบหลายมิติ (Triangulation Technique) แล้วนำเสนอในลักษณะของการพรรณนาวิเคราะห์ (Narrative Analysis) โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบดังต่อไปนี้ (สุภางค์ จันทวานิช, 2542 : 25)

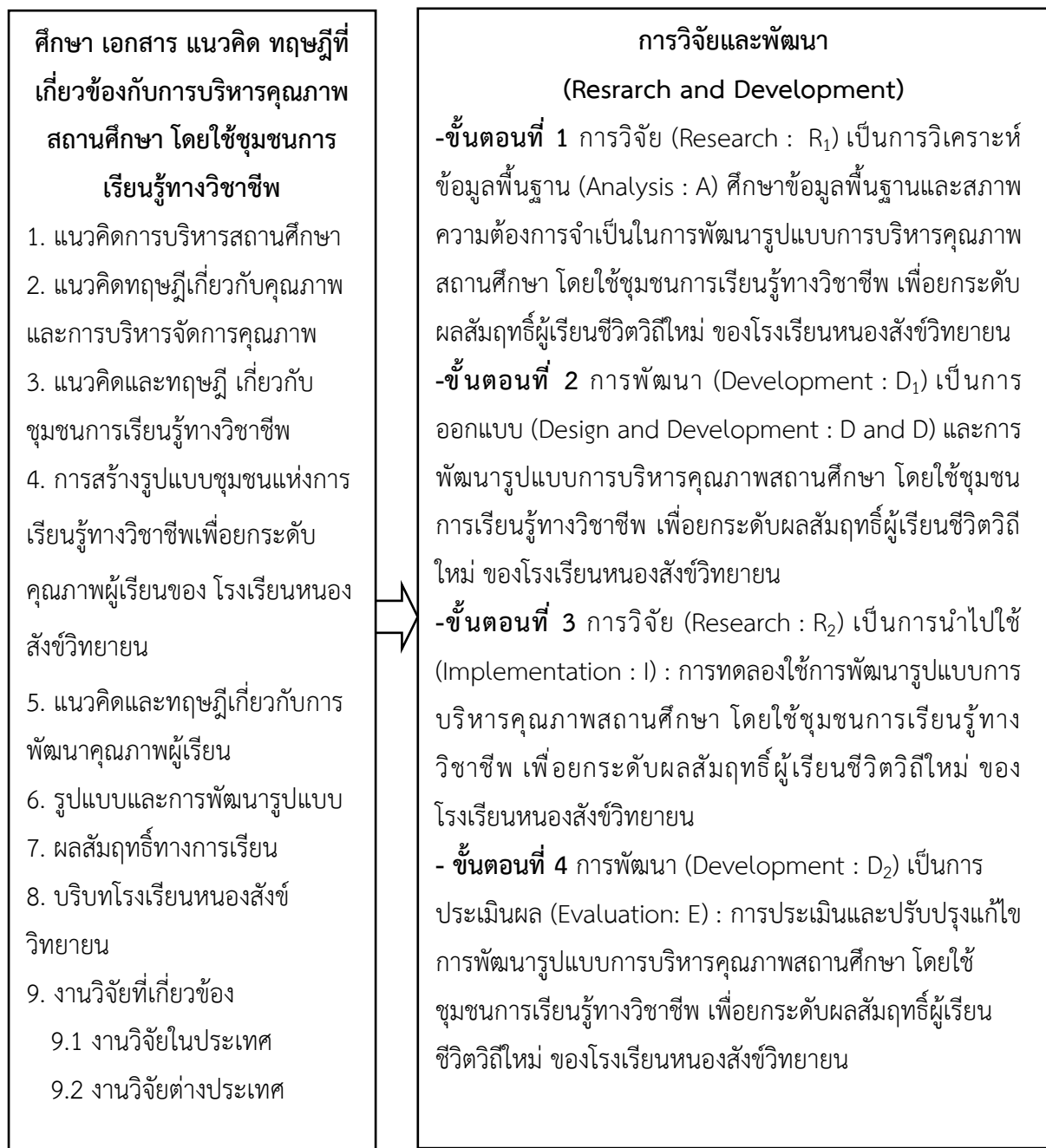
1. มิติเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ตรวจสอบคุณภาพข้อมูลโดยการเปรียบเทียบข้อมูลที่เก็บจากเครื่องมือแต่ละประเภทว่าเหมือนกัน สอดคล้องกัน หรือแตกต่างกันมากน้อยแค่ไหน อย่างไร ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้เปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

- 1) แบบสอบถามแบบปลายปิด (Closed Form)
- 2) แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structure Interview)
- 3) แบบสังเกต (Observation)
- 4) แบบบันทึกการสังเกตการสอน
- 5) แบบบันทึกการประชุม

2. มิติของแหล่งข้อมูล ตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลโดยการเปรียบเทียบข้อมูลจากการเปรียบเทียบข้อมูลที่เก็บมาได้จากครู จำนวน 25 คน แล้วนำมาพิจารณา ดูว่าข้อมูลที่แต่ละคนให้มาในแต่ละประเด็น หรือแต่ละเรื่องนั้นเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีหลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ พบว่า รูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารการศึกษา ที่มีผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนให้สูงขึ้น

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาและตรวจสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ 1) การวิเคราะห์ที่คาดหวัง (Target) กับสภาพที่เป็นจริง (Actual) 2) การศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 3) การระบุ เป้าหมายและผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ นำสู่การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน และตรวจสอบประสิทธิภาพด้าน ความสมเหตุสมผลของรูปแบบ โดยนำเสนอผลสรุปดังนี้ ผลการพัฒนาการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน หลักการ วัตถุประสงค์ปัจจัยสนับสนุนและขั้นตอน การโค้ช 8 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และกำหนดประเด็นการพัฒนา (Analyzing Needs and Deciding Focus : A) ระยะที่ 2 การเตรียมการด้านความรู้และทักษะการปฏิบัติการโค้ช (Preparing Knowledge and Skills for Coaching : P) ระยะที่ 3. การร่วมมือกันวางแผนและกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนา (Collaborative Planning and Setting Objective : C) ระยะที่ 4 การปฏิบัติการโค้ช (Coaching : C) ระยะที่ 5 การทบทวนระหว่างกระบวนการ และอภิปรายไตร่ตรองสะท้อนคิด (Mid Cycle Reviewing and Reflective Discussion : M) ระยะที่ 6 การดำเนินการปฏิบัติการโค้ชต่อ (Proceeding Coaching Cycle : P) ระยะที่ 7 การทบทวนไตร่ตรองสะท้อนคิดและสรุปผล (Reflective Reviewing and Conclusions: R) และระยะที่ 8 การประเมินผลการใช้รูปแบบการโค้ชร่วมกัน (Collaborative Evaluation of Coaching Model Implementation : E) ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบต้นแบบการโค้ช โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พบว่า ประสิทธิภาพด้านความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎีความเป็นไปได้ของรูปแบบ และความสอดคล้องของรูปแบบ รายข้อมีค่าระหว่าง 3.80 - 4.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.44 – 0.89 และ ผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงรูปแบบตามคำแนะนำที่ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะเพิ่มเติมโดยคงให้มียุทธศาสตร์ประกอบเชิงกระบวนการ และปัจจัยสนับสนุน และได้มีการเพิ่มเติมแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมรายละเอียดในส่วนของวัตถุประสงค์ซึ่งเดิมระบุ ปรับวัตถุประสงค์จาก “เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูและการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งเสริมการคิดของครู” เป็น “การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู โดยใช้ 1 กิจกรรม คือ การสังเกตการสอน” 2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ครูได้รับความรู้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) จากการอบรมฝึกอบรมจากวิทยากรมาให้ความรู้ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมากพอสมควร แต่ครูไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน เพราะครูคิดว่ายากในการสอนมาก ยากต่อการทำความเข้าใจของนักเรียน ใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมากทำให้สอนไม่ทันตามเนื้อหา จากปัญหาดังกล่าวครูผู้ร่วมวิจัยได้เสนอแนวทางในการพัฒนา คือ จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการที่ทำให้ครูรู้และเข้าใจ และพบว่า การสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไม่ได้ยุ่งยากดังที่คิด และให้มีการช่วยเหลือแนะนำในระหว่างที่ครูจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูถือเป็นนวัตกรรมทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู โดยมีหลักการแนวคิด และทฤษฎีหลักคือ หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการสังเกตการสอน (Coaching) และการพัฒนาการพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ และการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ถือเป็นแนวทางหนึ่งซึ่งใช้กันแพร่หลายและประสบความสำเร็จ โดยการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะเป็นการแนะนำการฝึกฝนและช่วยเหลือกันอย่างใกล้ชิดด้วยกระบวนการการทำงานเป็นทีมผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย หรือผู้ทำหน้าที่นิเทศโดยหน้าที่และตำแหน่ง โดยการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพจะทำหน้าที่ในการแนะนำฝึกฝนและร่วมปฏิบัติอย่างใกล้ชิด ซึ่งเป็นระบบการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพการศึกษาการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีจุดเน้นที่เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิดของครูผู้สอนที่เป็นเพื่อนร่วมงานกัน และมีประสบการณ์ที่ทัดเทียมกัน ร่วมกันจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ที่ทำหน้าที่การสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และเป็นผู้รับผิดชอบการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีลำดับ การสอน 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ (Prepare: P)
- 2) ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Plan: P)
- 3) ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติ (Practice: P)
- 4) ขั้นตอนที่ 4 การสังเกต (Observe: O)
- 5) ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนผล (Reflect: R)

จากความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังที่กล่าวมาแสดงว่า ครูผู้ร่วมวิจัยประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู และสิ่งที่ปรากฏผลชัดเจนว่าครู มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าปีการศึกษาที่ผ่านมา

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ” โดยใช้แนวคิดและหลักการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีผลการดำเนินการที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการดำเนินการการสังเกตการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า ครูไม่ได้จัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน ซึ่งสาเหตุที่พบคือครูไม่มีความมั่นใจในความรู้ ความเข้าใจ ของตนเอง ที่ได้รับการอบรมมาและไม่ให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ เพราะคิดว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ยุ่งยาก ซับซ้อนทำให้เสียเวลา ผู้วิจัยจึงได้ประชุมคณะครูและมีมติในการนำเอาการอบรม และสังเกตการสอนมาเป็นวิธีการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ของครู โดยนำเอากิจกรรมการฝึกอบรม และการสังเกตการสอนเป็นกิจกรรมในครั้งนี้ ซึ่งจากผลการพัฒนา พบว่า ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และครูสามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนได้ตามวิธีการและขั้นตอนในการสอน คือ 1) ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการ (Prepare : P) 2) ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน (Plan : P) 3) ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติ (Practice : P) 4) ขั้นตอนที่ 4 การสังเกต (Observe : O) 5) ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนผล (Reflect: R) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ พ่วงสมจิตร (2560 : 1342-1354) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และแนวทางในการนำมาใช้ในสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือ PCL นี้คือวิธีการพัฒนาครู โดยการจัดบรรยากาศให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ครูไม่โดดเดี่ยวและมีเครือข่ายในการทำงานเพื่อได้พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มีลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) เป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์อันดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข 2) เป็นชุมชนที่มีฉันทะ และความศรัทธาในการทำงาน 3) เป็นชุมชนที่เอื้ออาทร มีคุณธรรมและเป็นกัลยาณมิตรกันในทางวิชาการ 4) เป็นชุมชนที่สามารถขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพได้ การนำกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PCL) มาใช้ในสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ ตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มี 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวางแผน ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญ 2 ขั้นตอน คือ ขั้น การสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายร่วมกัน และขั้นกำหนดกิจกรรมการพัฒนา 2) ขั้นลงมือปฏิบัติเป็นขั้นตอนที่กลุ่มทำกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ 3) ขั้นสังเกตผลการปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนที่สมาชิกแต่ละคนนำผลการปฏิบัติมาเสนอในวงสนทนาโดยเทียบกับเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยปกตินิยมใช้การทบทวน ระหว่างปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือในการสังเกตผลการปฏิบัติงาน และ 4) ขั้นสะท้อนผลเป็นขั้นการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูผ่านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งได้แก่ผู้บริหารโรงเรียน ครูนักเรียน ผู้ปกครองและ

กรรมการสถานศึกษา เป็นหลักการนำกระบวนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC มาใช้ในโรงเรียนจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นกับเงื่อนไข 5 ประการ ได้แก่ ความเป็นผู้นำที่สนับสนุน และแบ่งปัน การเรียนรู้ร่วมกัน และการประยุกต์ใช้ความรู้ค่านิยมร่วมและวิสัยทัศน์ร่วมของสมาชิก เงื่อนไขที่ช่วยผดุงความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และการแบ่งปันการปฏิบัติ

โดยสรุป พบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ครูมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดการเรียนการสอน โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียน เรียนด้วยความสนุกสนาน บรรยายภาคในชั้นเรียนมีความเป็นธรรมชาติ นักเรียนซักถามปัญหาข้อสงสัย ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 การบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ควรใส่ใจและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินการอย่างเต็มใจและเต็มความสามารถ

1.2 ในการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ควรเตรียมครูผู้สังเกตการสอนและครูผู้ที่ได้รับการสังเกตให้มีความพร้อม และความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนให้ชัดเจนก่อนทำการสังเกตการสอน เพื่อสร้างความศรัทธา การยอมรับ และความไว้วางใจ และยอมรับซึ่งกันและกันในสังเกตการสอน

1.3 โรงเรียนควรกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติในการดำเนินการนิเทศภายในให้ชัดเจน และพัฒนาผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้ผู้รับผิดชอบมีความรู้ ความเข้าใจ ความมั่นใจในการทำงาน จะส่งผลให้การนิเทศภายในโรงเรียนประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

1.4 ควรดำเนินการเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพสถานศึกษา โดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนชีวิตวิถีใหม่ ของโรงเรียนหนองสังข์วิทยายน อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ด้วยการให้การเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอให้ครูได้พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาและต่อเนื่อง เช่น การเข้ารับการอบรม สัมมนา การศึกษาดูงานกับครูที่ประสบความสำเร็จในเรื่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา กันทำ. (2561), *ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 12 (2), 18-29.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). *การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน*. *Veridian EJournal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทยสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 10 (2), 1342-1354.
- มาเรียม นิลพันธ์. (2551), *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2547), *พฤติกรรมรวมหมู่ ในสังคมและวัฒนธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2556), *ข้อเสนอโครงการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) รอบ 3 ปี (พ.ศ. 2555-2557) และโครงการศึกษาและประเมินเพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานของ สวท. ในทศวรรษหน้าเสนอต่อ สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)*.